
Virkninger av Norgespris

4. april 2025

THEMA Consulting Group

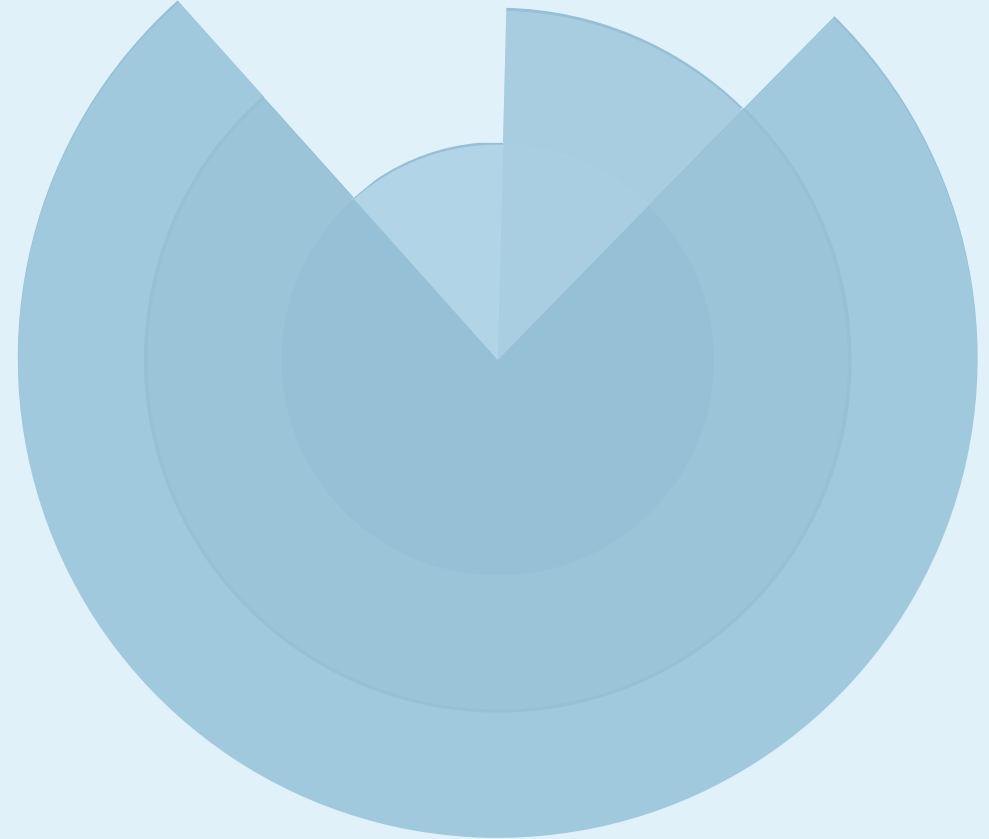
Innhold

1 Hvor stor betydning har strømprisen for strømforbruket på kort/lang sikt?

2 Hvor stor forskjell vil det være mellom Norgespris og markedspris?

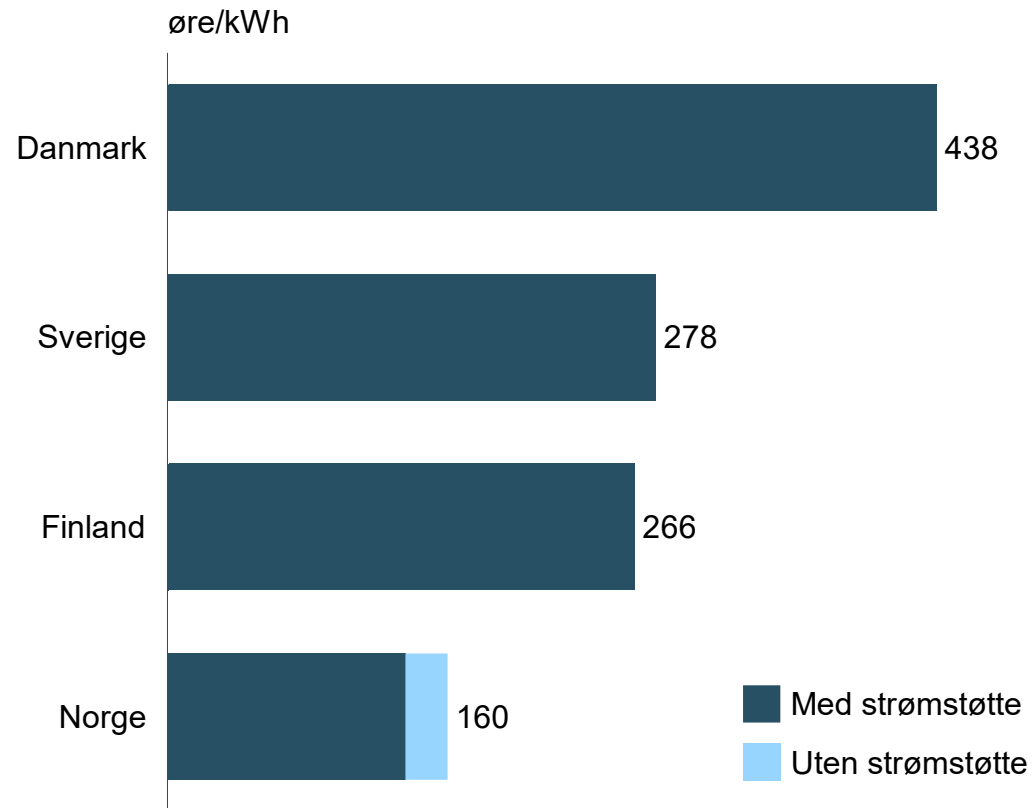
3 Gitt det overnevnte - hva betyr Norgespris for forbruk, priser og utgifter?

4 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger

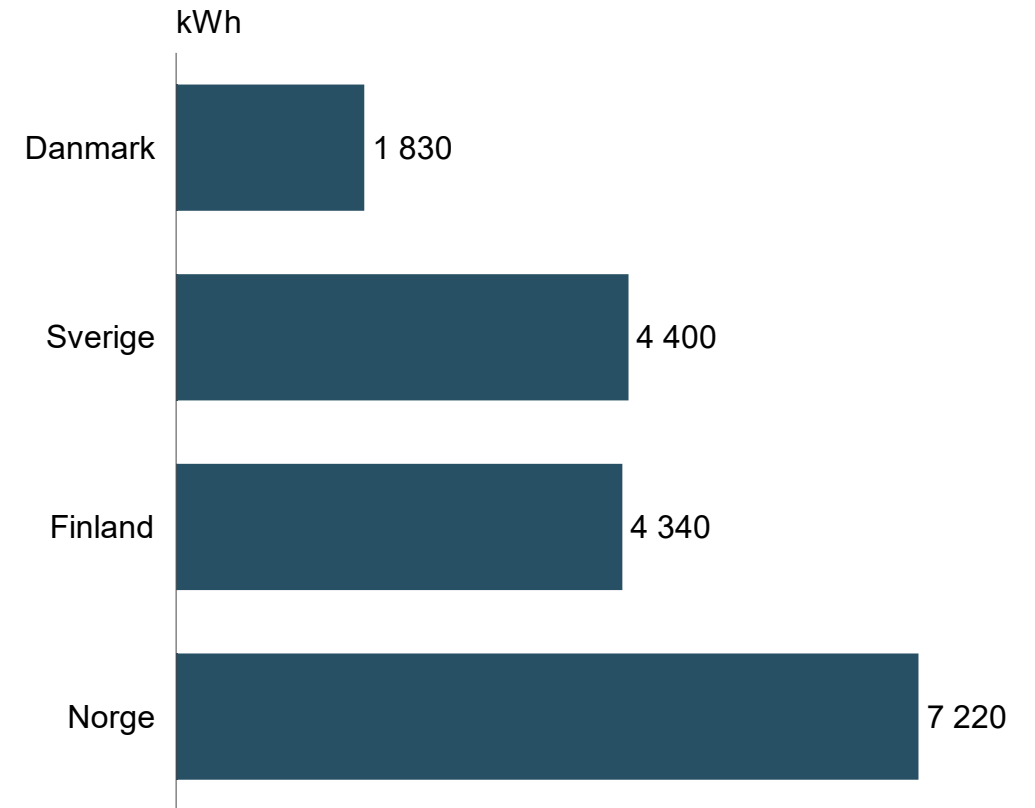

Bakgrunn: Norske husholdninger har lavest utgifter per kWh til strøm og høyest forbruk

Strømutgift husholdninger i 2023 (2023-øre)

Årlig husholdningsforbruk per innbygger (kWh/år)

Strøm brukes i stor grad til oppvarming i Norge, Sverige og Finland

Finland, Norge og Sverige:

- Betydelig sesongvariasjon på grunn elektrisk oppvarming

Danmark

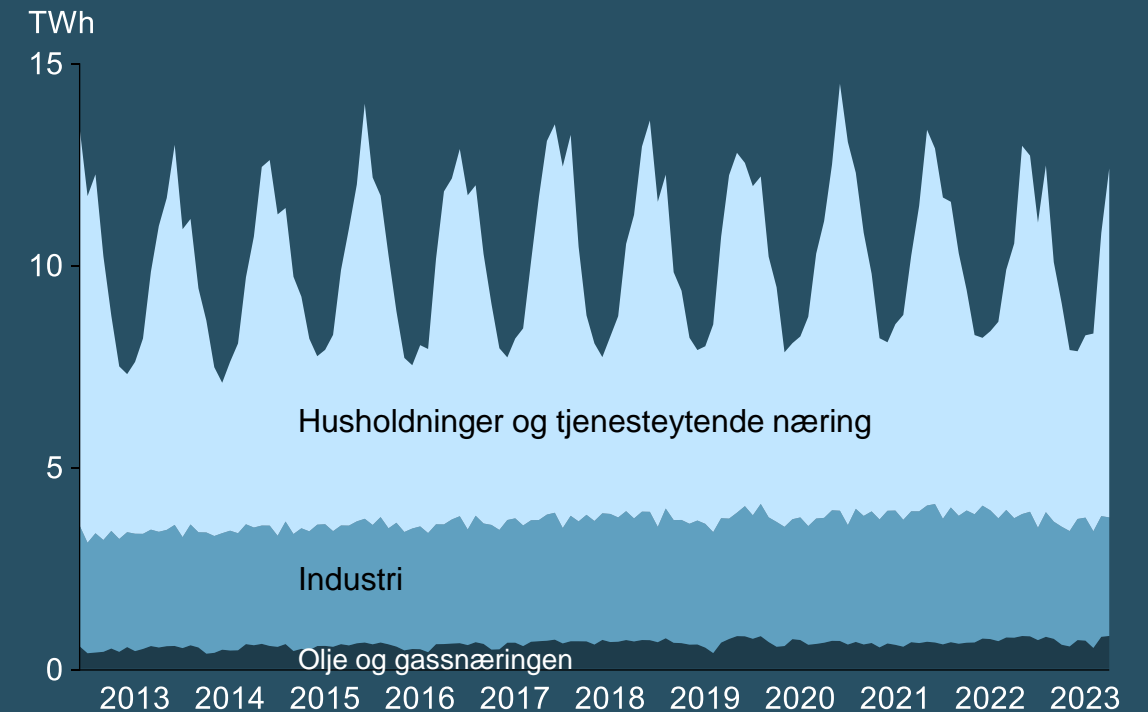
- Mindre sesongvariasjoner - milde vintre og lite elektrisk oppvarming

Implikasjon for analysene

- Nødvendig å vurdere temperaturkorrigert utvikling i strømforbruket

Betydelig sesongvariasjon på grunn av stor andel elektrisk oppvarming

Strømforbruk i Norge per måned

Kilde: SSB

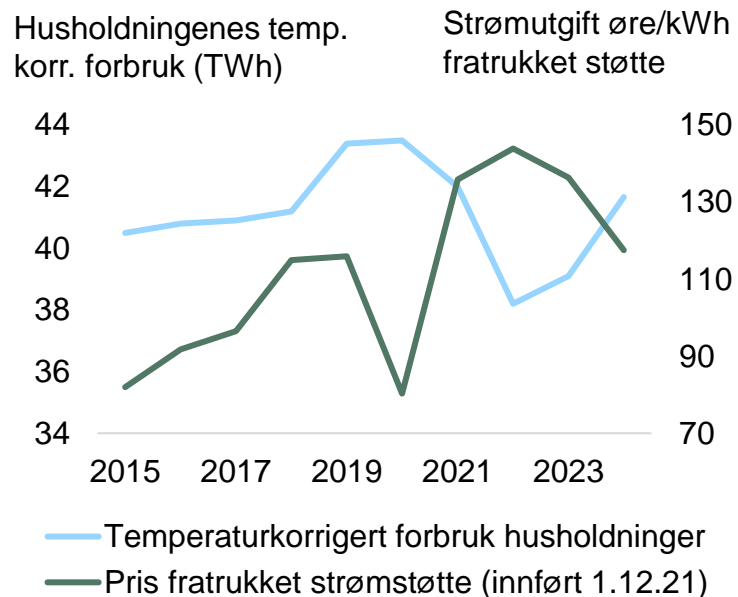
Teori og empiri tilsier at høy strømpris fører til mer strømsparing og investering i energieffektivisering

Folk kjøper mer varer når prisen er lav

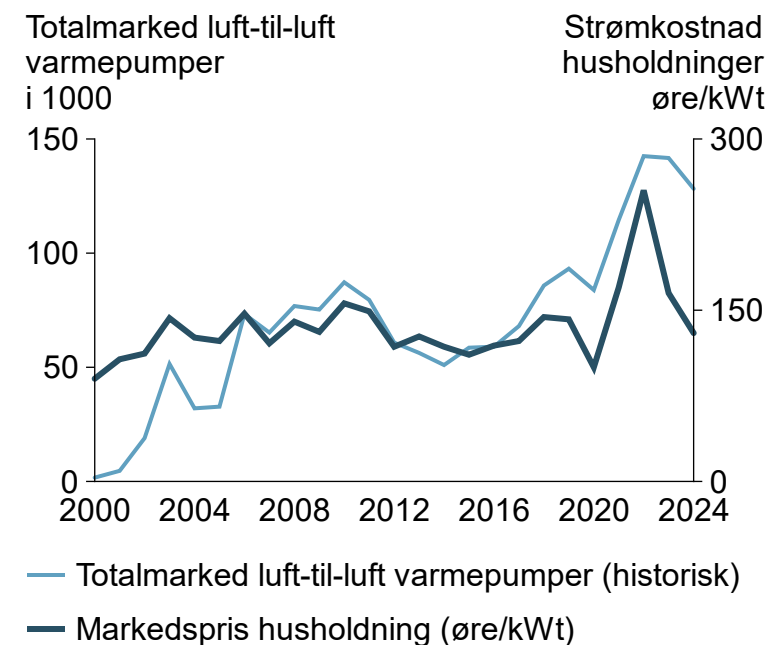
- Forklares med fallende marginalnytte, substitusjonsvirkning og budsjettbegrensning
- Etterspørselen etter nødvendighetsgoder er mindre prisavhengige – men også for disse har pris betydning for hvor mye folk kjøper

Husholdninger sparte strøm fra 2020-2023

- Temperaturkorrigert forbruk ble redusert fra 2020
- I spørreundersøkelser oppgir husholdninger «pris» som viktigste motivasjon for strømsparing

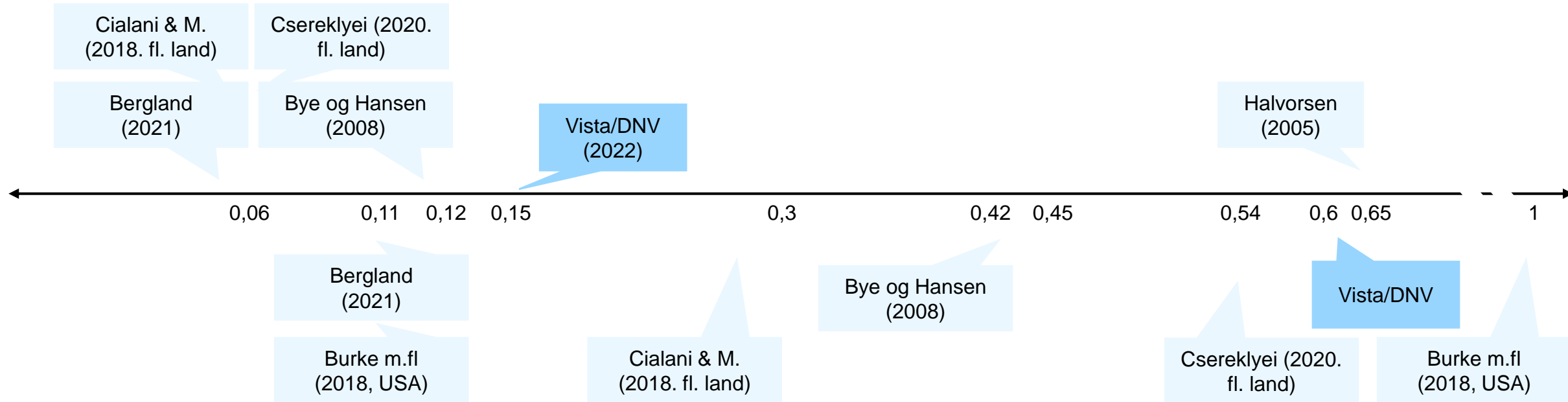
Strømprisen påvirker investering i energieffektivisering

- Rundt én TWh av reduksjonen i husholdningenes strømbruk 2021-2023 kan forklares av varige tiltak for energisparing

Alle empiriske studier viser at etterspørselen etter strøm reagerer på pris, og at reaksjonen er større på lang enn kort sikt. Anslagene på størrelsene varierer stort

Husholdningers priselastisitet på kort sikt

Husholdningers priselastisitet på lang sikt

- I høringsnotatet om Norgespris anerkjenner regjeringen at folk reagerer på strømpriser, både i omtalen av tiltakets virkninger og ved å foreslå en «hjemmel i loven om at departementet kan gi forskrift om opphør og justering av ordningene av hensyn til [en anstrengt] kraftsituasjon []».
- For å redusere usikkerheten kan energimyndighetene gjennomføre eksperimenter der ulike grupper og kontrollgrupper gis ulik type støtte fra 2025

En priselastisitet på 0,15 tilsier at en prisøkning på 1% gir en reduksjon i etterspørselen på 0,15%. Kilde: Vista/DNV ([2022](#))

Innhold

1 Hvor stor betydning har strømprisen for strømforbruket på kort/lang sikt?

2 Hvor stor forskjell vil det være mellom Norgespris og markedspris?

3 Gitt det overnevnte - hva betyr Norgespris for forbruk, priser og utgifter?

4 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger

Værrår vil påvirke kraftbalansen og dermed markedspriser i Norge. Forholdet mellom Norgespris og markedspris, samt statlige utgifter vil variere i ulike værrår

Normalår

Vårrår

Tørrår

Kraft-
produksjon

I et normalår produserer vi i dag mer enn vi forbruker i Norge

I et veldig vått år **øker kraftproduksjonen** i Norge betydelig

I et veldig tørt år **faller kraftproduksjonen** i Norge betydelig

Norgespris < Markedspris

I et normalår vil husholdninger betale mindre for Norgespris enn for markedspris

Norgespris > Markedspris

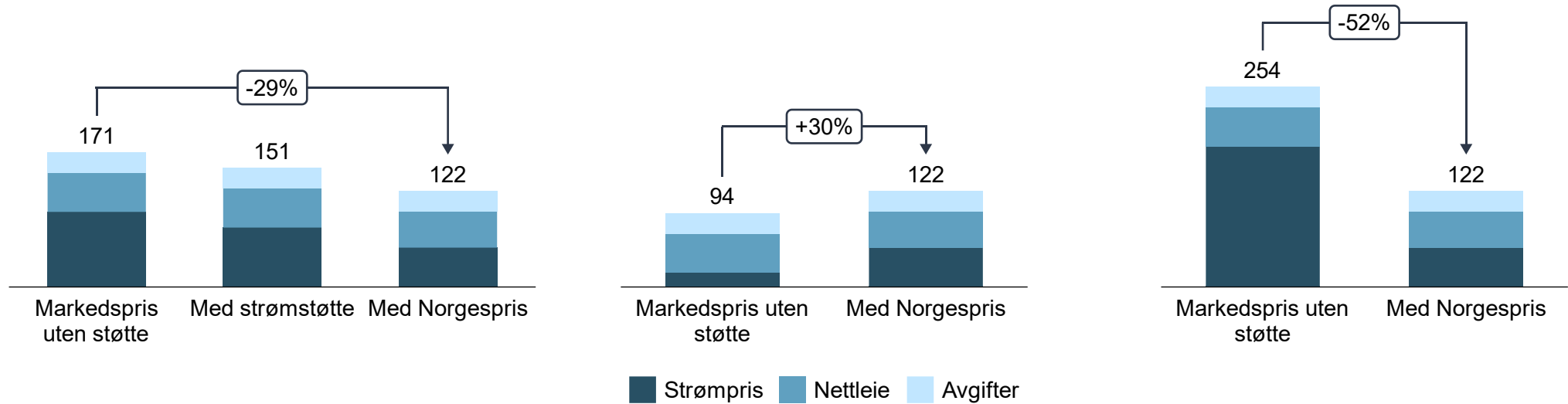
I vårrår vil husholdninger betale mer for Norgespris enn markedsprisen

Norgespris < Markedspris

I tørrår vil husholdninger betale mindre for Norgespris enn markedsprisen

Sluttbruker-
priser på
Sørvestlandet
(NO2) i 2026

øre/kWh
(inkl. MVA)

Innhold

1 Hvor stor betydning har strømprisen for strømforbruket på kort/lang sikt?

2 Hvor stor forskjell vil det være mellom Norgespris og markedspris?

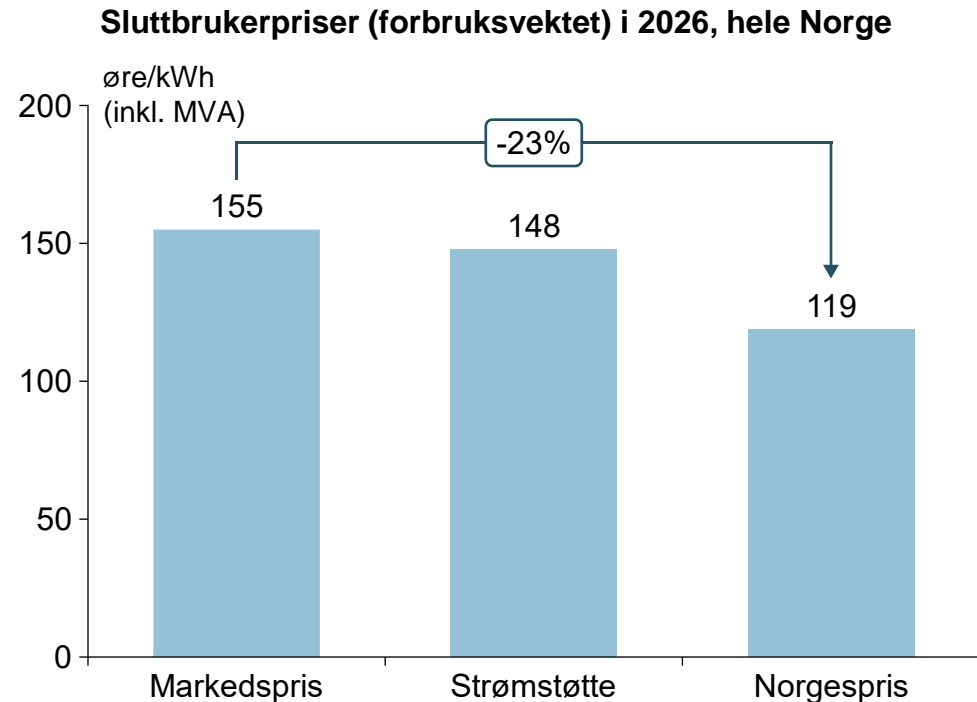
3 Gitt det overnevnte - hva betyr Norgespris for forbruk, priser og utgifter?

4 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger

I et normalår forventes Norgespris og redusert MVA på nettleie å bli en rabatt sammenlignet med markedspriser. Det vil hindre strømsparing som ellers ville skjedd

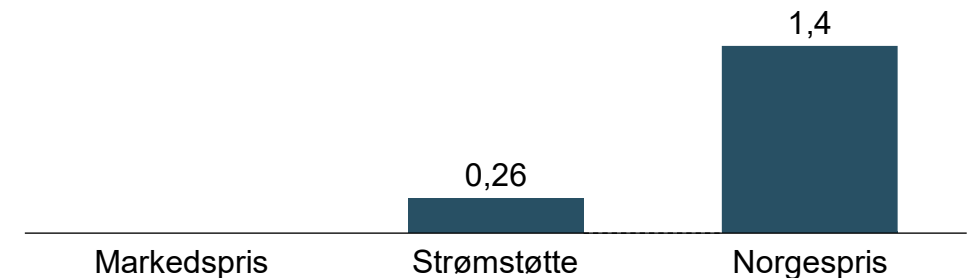
Norgespris og redusert MVA vil gi vesentlig lavere utgifter per kilowatttime i 2026

Energisubsidier vil bidra at vi går glipp av sparingen som ville funnet sted med markedspriser, men det er usikkert hvor mye

Endring i forbruk i boliger og hytter i 2026, vs. markedspriser

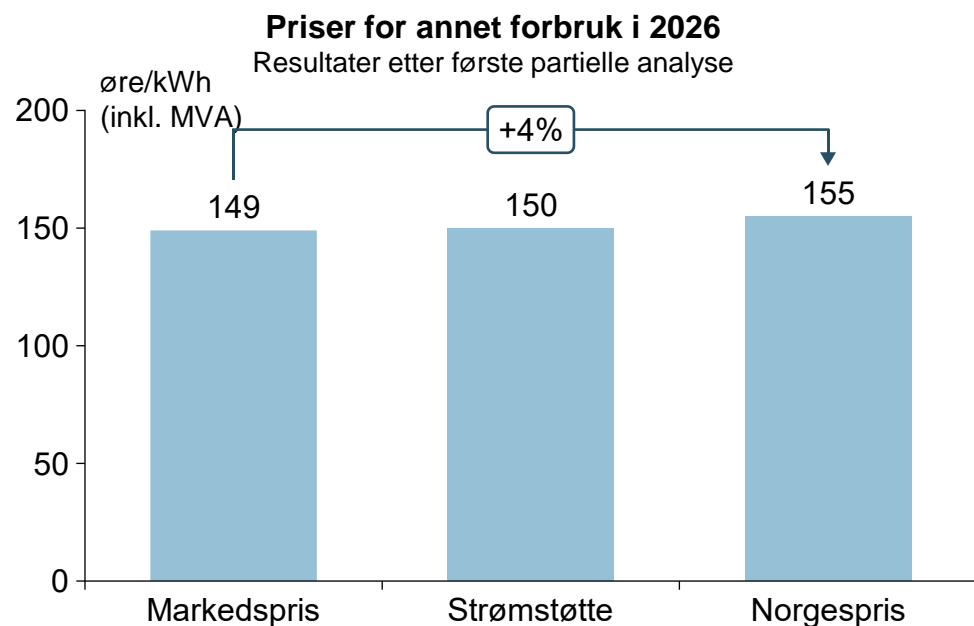
TWh

Kilder: [Vista \(2022\)](#), «Virkninger av høye strømpriser på norsk økonomi», [NVE \(2024\)](#), [Framskrivning av nettleie i lokalt distribusjonsnett 2024-2030](#), [THEMA \(2024\)](#), «Energi- og effektbruk i husholdninger og tjenesteytende sektor. Hva skjedde i 2021-2023?», NB: Definisjonene av husholdninger og hytter i THEMA's modell kan avvike noe fra SSBs historiske statistikk

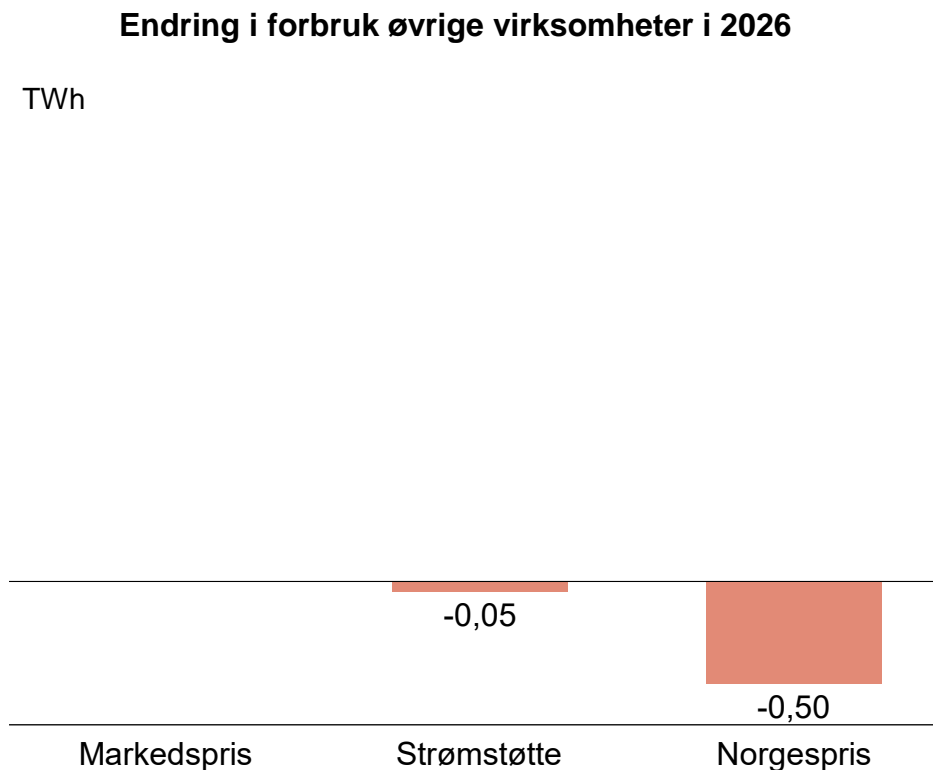
Vi forventer at virksomheter, offentlig sektor og industri vil redusere aktivitet som følge av økte priser (andre forbrukere i inn- og utland må spare for å klarere markedet)

Med Norgespris forventer vi at strømprisene for virksomheter, offentlig sektor og industri øker

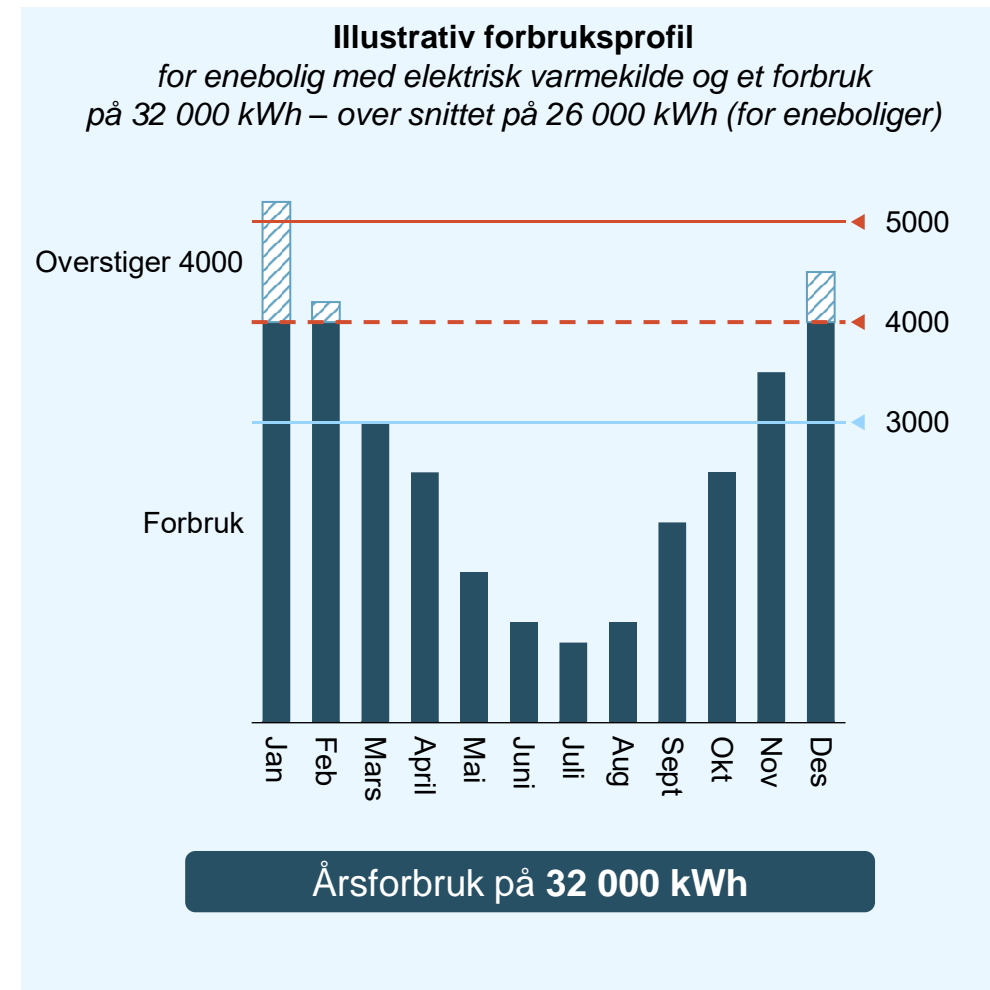
Forenklet første analyse: Legger til grunn samme elavgift, nettleie etc. for virksomheter som for husholdninger (stemmer ikke for industrien)

Virksomheter, offentlig sektor og industri vil redusere sitt forbruk, men det er usikkert hvor stor endringen blir

Et tak for Norgespris på månedlig forbruk over 3 000, 4 000 eller 5 000 kWh har begrenset betydning for berørt volum og statlige utgifter

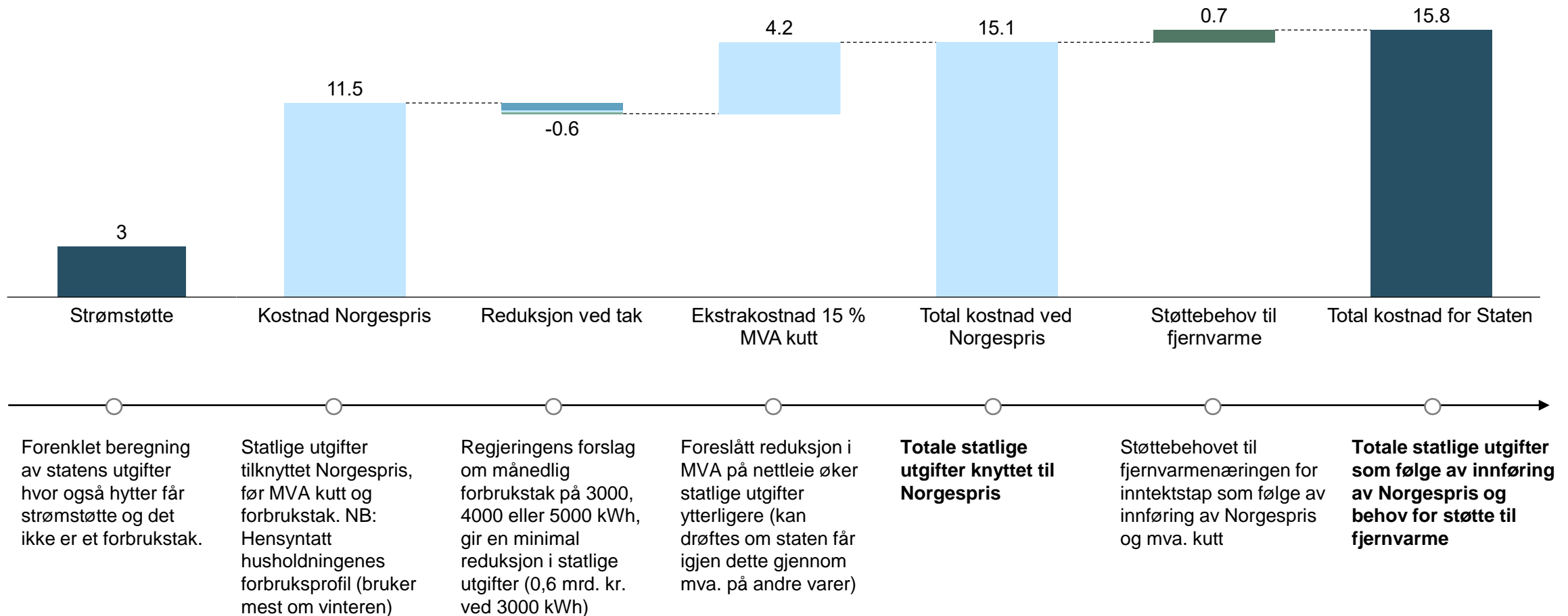
Månedlig forbrukstak	Andel forbrukere påvirket	Overstigende forbruk av totalt forbruk hos husholdninger	Utgiftsreduksjon til Staten
5000 kWh	4%	0.3%	0.29%
4000 kWh	8.6%	1.3 %	1.2%
3000 kWh	20.9%	4.45%	4.02%

For beregninger av konsekvenser av forbrukstak, se vedlegg. Virkningen av forbruksgrenser for hytter er ikke beregnet.

I et normalår vil statens utgifter vil øke med Norgespris, sammenlignet med en situasjon med strømstøtte eller markedspris

Estimat på statens utgifter knyttet til Norgespris og støtte av fjernvarme i 2026 (mrd. NOK)

Vi har ikke beregnet virkningen av forbruksgrenser for hytter.

Innhold

- 1 Hvor stor betydning har strømprisen for strømforbruket på kort/lang sikt?
- 2 Hvor stor forskjell vil det være mellom Norgespris og markedspris?
- 3 Gitt det overnevnte - hva betyr Norgespris for forbruk, priser og utgifter?
- 4 Alternativt forslag til støtteordning for å avlaste husholdninger

Alternativ til markedspris, strømstøtte og Norgespris: **Forbruksuavhengig støtte til strømregningen**

Noen alternativer:

- **Lik støtte per person**, for eksempel med mål om å gjøre gjennomsnittsregning lik snittregningen i perioden 2015-20.
- **Strømstøtte basert på flere forhold for å gi størst mulig forutsigbarhet for strømregningen, men samtidig bevare insentiver til sparing:**
Hver husholdning mottar strømstøtte for et forhåndsdefinert antall kWh, avhengig av forhold som boligtype (snittforbruk for lignende boliger), antall husholdningsmedlemmer, temperatur og strømpris i deres område.

Om THEMA:

THEMA Consulting Group er et spesialisert konsultentselskap som tilbyr ekspertanalyser og rådgivning for utvikling av kraftsektoren og omleggingen til et bærekraftig samfunn.

THEMA Consulting Group

Øvre Vollgate 6
0158, Oslo, Norge

Support@thema.no
<https://www.thema.no/>

Berlin Office

Albrechtstrasse 22
10117, Berlin, Deutschland